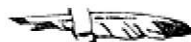

zgolj kot ljubeča, a nekoliko hudomušna ženica. — Igralo se je sploh precej gladko, vendar mislimo, da bi bila morala priti vesela stran igre do nekoliko večje veljave. —

O priliki te predstave se je od raznih strani poudarjalo, da je Shakespearjeve veseloigre težko igrati. Zakaj baš veseloigre? Mi ne najdemo tehtnega vzroka, zakaj bi morali glede na igralce razločevati med veseloigrami in drugimi dramami Shakespearjevimi. Mi ugibljemo marveč tako-le: Imamo dvoje igralce: take, ki nimajo nič ali le malo samostalnosti, ki so, rekli bi, zgolj recitatorji — in pa take, katerim je prirojenega več ali manj umetniškega, samotvornega duha, ki so kolikor toliko tudi sposobni, da spravijo svojo individualnost do veljave ter se ne zadovoljujejo z golim reprodukovanjem priučenega besedila, ampak izkušajo pisateljev tekst uživotvoriti ter ga individualno tolmačiti; take uloge, ki jih igralec tako rekoč v novič iz sebe porodi, niso nič manj plod igralčevega genija, negoli pisateljevega; lastnina je seveda nerazdružna, toda ne vemo, kateremu obeh bi večja polovica pripadla, ako bi se morala in mogla lastnina po pravici razdeliti.

Prva vrsta igralcev — rokodelska — sodi v drame onih francoskih pisateljev, ki ukazujejo igralcu vsaki najmanjši gibljaj na odru. Za uprizarjanje Shakespearjevih dram, bodisi žaloiger, ali veseloiger, pa treba takisto kakor za današnjo moderno dramo — igralcev-umetnikov. Shakespear, ki je bil sam igralec, ni oklepal igralca nikdar v pretesne sponse; on je zavzemal stališče, ki smo je ravno prej označili, da se morata pisatelj in igralec popolnjevati, in da bodi v igri prilika, da pokaže igralec svojo individualnost, po kateri se stoprav porodi iz pesnikovega gradiva celoten umotvor. O tem se prepričamo zlasti v Hamletu; Hamletove uloge ne spravi do veljave noben igralec, ki ne zna ustvarjati iz sebe, ki ni v resnici genijalen. Pa saj se nam Hamlet itak obeta za letos, in tedaj bodemo imeli dovolj prilike pri tem čudovitem delu velikega Shakespearja poudarjati te svoje nazore.

L I S T E K.

Prenos Kopitarjevih zemeljskih ostankov, ki so se hkrati z Vukovimi jako slovesno dvignili (10. m. m.) na Marksovem pokopališču na Dunaju z nagovorom dunajskega župana in ob navzočnosti mnogih, tudi vladnih dostojanstvenikov in zastopnikov vseh slovanskih rodov — in takisto pokop na ljubljanskem pokopališču (12. m. m.) sta se izvršila v vsakem obziru zelo častno za nas ter nas navdala z upravičenim ponosom. Ni leposlovnega lista naloga, da bi ponavljal posamičnosti imenitne slavnosti, katere

so naši čitatelji že tako zvedeli iz sočasnih poročil, ki so jih prinesli vsi slovenski in tudi nemški časopisi dunajski; niti se ne bomo spominjali krasnih govorov, govorjenih pri tej priliki na Dunaju in v Ljubljani, oziroma v Belem gradu — obširnejši članek o obeh slavljencih itak prinesemo v prihodnji številki — vendar se nam hoče že na tem mestu pokazati na nekatere vesele prikazni, ki so se pojavile pri omenjeni slovesnosti.

Le-ta je bila prvič lepa priča slovanske vzajemnosti, ki se vkljub vsem skeptikom in klevetnikom vsaj na prosvetnem poprišču lepše in lepše razvija, in ki je pri tem prigradu zlasti blagodejno razsvetlila idealno razmerje med srbskim in našim narodom. Z zadoščenjem treba posebno zabeležiti, kako so Srbi brezpogojno priznali Kopitarjeve zasluge za zbuditev in vzgojitev Vukovo in za prepород srbske književnosti; saj so bili v Ljubljano celo sporočili: »Mi prenesemo svojega Vuka v domovino; ako vi ne prenesete svojega Kopitarja v Ljubljano, ga vzamemo mi s seboj v Beli grad; zakaj Kopitar nam je ravno tako mil in drag, kakor Vuk.«

Z radostnim ponosom nas je pa tudi navdalo priznanje, ki je je poklonil vnanji — nemški — svet slavnim manom Kopitarjevim; z laskavim tem priznanjem se je ob enem, dasi indirektno, vendar dovolj jasno izrazilo priznanje nam samim — rojakom Kopitarjevim — in našim kulturnim težnjam; in prvič — kolikor je nam znano — se je pripoznala od te vnanje strani, v eni vrsti z Belim gradom, bela Ljubljana kot eno izmed jugoslovanskih kulturnih središč.

Spominščica o Kopitarju. C. kr. študijska knjižnica v Gorici hrani izvod znanega Stephanovega grškega slovarja, v katerega prvem zvezku je na prvi strani napisano z ličnimi pismeni to-le Kopitarju namenjeno posvetilo: »À Monsieur Kopitar hommage des éditeurs, Paris 28 Juin 1831 C. B. Hase.«

Pripomniti treba, da je bil Hase poleg obeh bratov Dindorfov eden izmed izdajateljev omenjenega slovarja. Knjižničar, g. dr. A. Baar, ki nas je na to posvetitev opozoril — za kar ga toplo zahvaljujemo — ni vedel povedati, kako je ona Kopitarju podarjena knjiga prišla v last goriške knjižnice.

Salonska knjižnica. Predno izpregovorimo nekaj splošnih opazk o tem novem Gabrščekovem podjetju, kakor smo obljubili zadnjič, treba, da še nekaj pripomnimo k ondašnji oceni Govekarjevih povesti. Izrečno bodi povedano, dasi je jasno to iz celega ondotnega razgovora, da nam je bilo tedaj pred očmi in na mislih za dnje Govekarjevo delo, da se zlasti nanaša ondotna sodba, ne pa na vse plodove Govekarjeve muze; kajti v tem slučaju bi se sodba sponesla celo drugače, posebno z ozirom na »Socialista« in pa na »Ljubezen in rodoljubje«. Aškerčeva ocena le-te povesti je našim čitateljem gotovo še v dobrem spominu. »Socialist« pa je po našem mnenju najboljše dosedanje delo Govekarjevo; z njim je dokazal, da zna ubrati tudi drugačne registre človeškega čuvstvovanja, nego zgolj ljubezenske in flirtovske. Kdor si hoče ustvariti o Govekarju-pisatelju popolno sliko, v njenem okviru nikakor ne sme izpustiti omenjenih dveh del.

K tej naknadni popolnitvi naše ondanje ocene nas je napotil pamflet, ki ga je o prvem zvezku »Salonske knjižnice« napisala neka »rodoljubkinja«. Ni malo nas ni volja količkaj polemizovati proti skrajnje neslanim,